

Hluthafa- stefna

1. Inngangur

Hluthafastefna Gildis-lífeyrissjóðs hefur það að markmiði að setja fram áherslur sjóðsins varðandi virka þátttöku sem hluthafi í þeim félögum sem stefnan tekur til. Stefnan er sett á grundvelli stefnu sjóðsins um sjálfbærar og ábyrgar fjárfestingar og gildir til viðbótar þeim áherslum sem þar koma fram.

Hluthafastefna þessi gildir um fjárfestingar sjóðsins í skráðum félögum sem sjóðurinn á verulegan eignarhlut í.

Um verulegan eignarhlut telst vera að ræða þegar eitt eftirtalinna skilyrði er uppfyllt, enda nemi markaðsvirði fjárfestingarinnar umfram tveimur milljörðum króna:

- Eignarhlutur í félagi er 5% eða stærri;
- Sjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félags;
- Fjárfesting í félagi nemur a.m.k. 0,5% af heildareignum lífeyrissjóðsins.

Litið er til grundvallarsjónarmiða stefnunnar hvað varðar aðrar fjárfestingar sjóðsins eftir því sem viðeigandi er hverju sinni.

2. Markmið stefnunnar

Gildi er langtímafjárfestir og hefur það meginmarkmið að tryggja sjóðfélögum sínum bestu mögulegu lífeyrisréttindi og að hámarka lífeyrisgreiðslur til þeirra með ávöxtun iðgjalda í samræmi við fjárfestingarstefnu sjóðsins á hverjum tíma.

Fjárfestingarstefna Gildis er sett af stjórn sjóðsins ár hvert og tiltekur hún hvernig eignasamsetningu sjóðsins skuli háttað að teknu tilliti til ávöxtunar og áhættu.

Markmið hluthafastefnu þessarar er að marka stefnu og stjórnarhætti Gildis sem eiganda í þeim félögum sem hann fjárfestir í og stuðla þannig að gagnsæi í fjárfestingum sjóðsins og ábyrgð hans sem eiganda.

3. Um framkvæmd stefnunnar

Hluthafastefnan er höfð til hliðsjónar við ákvarðanir Gildis um einstaka fjárfestingar sem undir stefnuna falla og eftirfylgni með þeim fjárfestingum, ásamt því að vera til hliðsjónar við móttöku og endurskoðun fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Framkvæmdastjóri annast framkvæmd hluthafastefnunnar í samráði við stjórn og starfsmenn sjóðsins eins og nánar greinir í stefnunni. Við framkvæmd stefnunnar skal gætt að viðeigandi reglum um hagsmunaárekstra og vanhæfi.

4. Markmið Gildis sem eiganda

Markmið Gildis sem eiganda er að standa vörð um hagsmuni sjóðfélaga sjóðsins til lengri og skemmri tíma. Gildi beitir sér sem eigandi í þeim tilgangi að stuðla að langtímahagsmunum, sjálfbærni og góðum stjórnarháttum þeirra félaga sem sjóðurinn fjárfestir í. Með góðum stjórnarháttum er í stefnu þessari m.a. átt við stjórnarhætti sem á hverjum tíma samræmast gildandi lögum og leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út hverju sinni af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

5. Áherslur Gildis sem hluthafa

5.1. Almenn

Gildi leggur áherslu á að þau félög sem hann fjárfestir í fylgi góðum stjórnarháttum, standi vörð um réttindi hluthafa, fylgi lögum og reglum og gæti að langtímahagsmunum og sjálfbærni.

Gildi leggur áherslu á að tilgangur þeirra félaga sem hann fjárfestir í sé skýrt skilgreindur í samþykktum félaga til nánari útfærslu á hlutverki stjórna þeirra og ábyrgð gagnvart eigendum.

Gildi mun gæta að stjórnarháttum félaga sem hann fjárfestir í eins og við á, m.a. yfirfara tillögur fyrir hluthafafundi og aðra upplýsingagjöf frá félögum og mun beita sér fyrir því að úr því sé bætt sem sjóðurinn telur að betur megi fara. Sjóðurinn leggur áherslu á að til staðar séu starfsreglur stjórnar sem skilgreini m.a. hlutverk stjórnarformanns, hlutverk undirnefnda og þær taki á hagsmunaárekstrum sem komið geta upp innan stjórnar. Þá leggur sjóðurinn enn fremur áherslu á að til staðar sé starfsáætlun stjórnar, að stjórnir framkvæmi árangursmat, stjórnarhættir félagsins séu reglubundið endurskoðaðir og að félög birti stjórnarháttayfirlýsingu.

5.2. Upplýsingagjöf félaga

Gildi leggur áherslu á góða og tímanlega upplýsingagjöf stjórna og stjórnenda félaga til hluthafa, hvort heldur er með opinberum tilkynningum eða upplýsingagjöf í gegnum fjárfestatengil, á vefsvæði, á hluthafa-, aðal- eða fjárfestafundum eða með öðrum hætti.

Gildi leggur áherslu á að stjórnir félaga skilgreini reglur um upplýsingagjöf og samskipti við hluthafa í starfsreglum sínum og að félög gefi út upplýsingastefnu í samræmi við tilmæli Nasdaq Iceland í Reglum fyrir útgefendur fjármálagerninga.

5.3. Samskipti við stjórnir félaga

Gildi leggur áherslu á gagnkvæm samskipti vegna stjórnarháttanna við stjórnir félaga í þeim tilgangi að byggja upp trúnað og skilning, auk þess að bæta ákvarðanatöku og stefnumótun félaga og eigendaákvæðanir sjóðsins.

Telji Gildi nauðsynlegt að eiga bein samskipti við stjórnir um einstök mál eða verkefni stjórna, er að jafnaði stofnað til slíkra samskipta við formenn stjórna félaga og að öðru leyti í samræmi við starfsreglur viðkomandi stjórna. Samskipti við stjórnir fara að jafnaði fram á fundum, þ.m.t. hluthafafundum, eða í formi erinda sem send eru til stjórna.

Þó Gildi hafi að jafnaði ekki frumkvæði að beinum samskiptum við einstaka stjórnarmenn kemur það ekki í veg fyrir að til slíkra samskipta komi í undantekningartilfellum, einkum þegar hagsmunaárekstrar eru til staðar hjá stjórnarformanni félags eða þegar samskiptin eru að frumkvæði viðkomandi stjórnarmanna.

Gildi leggur áherslu á að í samskiptum sé ávallt gætt að ákvæðum laga um innherjaupplýsingar, reglum samkeppnislaga, jafnræði hluthafa, sem og meginreglum laga um trúnaðarskyldu stjórnar við félag, starfsmenn, viðskiptamenn eða aðra haghafa.

Framkvæmdastjóri Gildis annast samskipti fyrir hönd sjóðsins samkvæmt þessari grein, ásamt þeim starfsmönnum sem hann telur viðeigandi hverju sinni. Hann skal halda skrá yfir helstu samskipti sín við stjórnir og stjórnarmenn félaga.

5.4. Þátttaka í ákvörðunum hluthafafunda

Framkvæmdastjóri Gildis og starfsmenn sjóðsins yfirfara allar tillögur sem samkvæmt dagskrá á að leggja fyrir hluthafafundi. Framkvæmdastjóri Gildis annast jafnframt tillögugerð ef þörf er á og meðferð atkvæðisréttar fyrir hönd sjóðsins. Upplýst skal um meðferð sjóðsins á atkvæðisrétti á hluthafafundum með reglubundnum hætti á vef sjóðsins.

5.5. Fjármagnsskipan félaga

Það er afstaða Gildis að félög ættu reglulega að koma á framfæri stefnu sinni varðandi ákjósanlega fjármagnsskipan og fjármagnspörf, ásamt því að skýra arðgreiðslustefnu sína og stefnu varðandi aðra ráðstöfun fjármuna til hluthafa. Það er almenn afstaða sjóðsins að það fjármagn sem ekki kemur að góðum notum við að viðhalda eða efla starfsemi og rekstur fyrirtækja með skilvirkum hætti skuli skilað til hluthafa. Æskilegt er að arðgreiðslur, sem og aðrar greiðslur til hluthafa, stuðli að hagstæðri og viðeigandi fjármagnsskipan félaga, án þess að gengið sé nærri fjárhagslegum styrkleika þeirra.

5.6. Heimildir hluthafa til stjórna félaga, svo sem varðandi hlutafé

Gildi leggur áherslu á að heimildir sem hluthafafundur veitir stjórn félags, s.s. um breytingu hlutafjár eða kaup eigin hlutabréfa, séu vel rökstuddar með tilliti til tilgangs, þær séu afmarkaðar og ekki umfangsmeiri en þörf er á miðað við aðstæður hverju sinni.

5.7. Kosning í stjórnir

Gildi hvetur vel hæfa einstaklinga til framboðs í stjórnir félaga þegar við á, annaðhvort einn og sér, í samstarfi við aðra aðila eða með samskiptum við tilnefningarnefndir. Stjórnarmenn og starfsmenn sjóðsins eru ekki studdir til framboðs í stjórnir félaga sem stefna þessi nær til sbr. ákvæði 4.13. í samþykktum Gildis.

Gildi styður almennt að komið sé á fót tilnefningarnefndum. Sjóðurinn leggur áherslu á að hluthafafundur taki um það ákvörðun og að fulltrúar í tilnefningarnefnd séu kosnir með beinni kosningu á hluthafafundi. Sjóðurinn telur það almennt ekki ákjósanlegt að stjórnarmenn taki sæti í tilnefningarnefndum, m.a. vegna hættu á hagsmunaárekstrum.

Framkvæmdastjóri, stjórnarformaður og varaformaður stjórnar Gildis mynda valnefnd sjóðsins. Hlutverk valnefndar er að hvetja einstaklinga til framboðs í stjórnir fyrirtækja og að taka ákvörðun um ráðstöfun atkvæða sjóðsins þegar stjórnarkjör fer fram. Nefndin nýtur liðsinnis starfsmanna sjóðsins, stjórnarmanna og/eða utanaðkomandi ráðgjafa eins og við á.

Valnefnd sjóðsins kemur saman eftir því sem þörf krefur í aðdraganda aðalfunda félaga eða þegar kosning stjórnarmanna stendur fyrir dyrum. Valnefnd skal halda fundargerðir um það sem gerist á fundum og um ákvarðanir hennar. Valnefnd skal halda stjórn upplýstri um ákvarðanir sínar eftir því sem við á.

Ráðstöfun atkvæða sjóðsins við stjórnarkjör byggir á faglegu ferli þar sem bakgrunnur, fagleg þekking, reynsla, færni og hæfi frambjóðenda er kannað eins og við á. Sérstaklega þarf að huga að samsetningu hvernar stjórnar með hliðsjón af fjölbreyttri þekkingu, reynslu og kynjahlutfalli. Þá skal þess gætt að ekki séu til staðar hagsmunaárekstrar milli viðkomandi aðila og félagsins og/eða samkeppnisástæður sem hamli tilnefningu viðkomandi.

Valnefnd skal kynna hluthafastefnu Gildis fyrir þeim aðilum sem hvattir eru til framboðs til að ganga úr skugga um að hluthafastefnan gangi ekki gegn gildum, sannfæringu eða afstöðu viðkomandi aðila til stjórnarháttanna.

5.8. Samkeppnismál

Gildi hvetur til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum. Eignarhald sjóðsins á verulegum eignarhlut í fleiri en einu fyrirtæki sem starfa á sama markaði kallar á sérstaka aðgæslu. Gildi tekur ekki þátt í samhæfingu milli keppinauta eða stuðlar að því að trúnaðarupplýsingar berist milli þeirra. Gildi telur ekki æskilegt að frambjóðendur til stjórna séu tengdir keppinautum með þeim hætti að áhrif geti haft á sjálfstæði þeirra við stjórnarstörf. Áhersla er lögð á sjálfstæði stjórnarmanna í sínum störfum.

5.9. Starfskjarastefna

5.9.1. Laun stjórnarmanna

Við mat á því hverjar séu eðlilegar launagreiðslur fyrir stjórnarsetu í félagi telur Gildi að rétt sé að líta til umfangs og ábyrgðar starfsins, sem og þess fórnarkostnaðar sem stjórnarmenn þurfa að bera til að geta rækt skyldur sínar við félagið.

Telji Gildi að tillögur fyrir aðalfund um stjórnarlaun séu mjög frábrugðnar því sem hæfilegt telst, með hliðsjón af framangreindum matsþáttum, kemur sjóðurinn þeim sjónarmiðum á framfæri.

5.9.2. Starfskjör og starfskjarastefna

a. Skýrleiki uppbyggingar starfskjara og starfskjarastefna

Gildi leggur áherslu á að starfskjarastefnur séu skýrar, skiljanlegar, samræmist langtímahagsmunum og sjálfbærni félaga og feli jafnframt í sér ákvæði sem koma í veg fyrir hagsmunaárekstra. Almennt skulu starfskjarastefnur gilda á samstæðugrunni.

Við ákvörðun heildarlauna forstjóra og annarra æðstu stjórnenda telur Gildi rétt að líta til innri þátta félags, launadreifingar innan þess og heildarlauna sem ætla má að æðstu stjórnendum bjóðist á þeim markaði sem félagið starfar á.

Gildi leggur áherslu á að ávallt liggi fyrir greinargóðar upplýsingar og rök fyrir starfskjörum æðstu stjórnenda. Nauðsynlegt er að hluthafar séu upplýstir um grundvallarforsendur og rök fyrir breytilegum launaliðum auk greiðslna og réttinda tengdum hlutafé félaga, teljist viðeigandi að koma slíkri launasetningu á. Þá er litið til þess að mælikvarðar séu viðeigandi og á grundvelli þátta sem stjórnendur geti haft áhrif á í störfum sínum. Félög sem ákveða að koma á fót hlutabréfatengdum hvatakerfum eru hvött til þess að líta til annarra kerfa en eingöngu kaupréttarkerfa, s.s. kerfa sem byggja á skilgreindri greiðslu í formi hlutabréfa þegar skilgreindur langtímaárangur næst. Ef félög ákveða að notast við árangurstengd launakerfi er rétt að föst laun séu að sama skapi lægri, samanborið við félög þar sem slík árangurstengd kerfi eru ekki til staðar.

b. Upplýsingar í starfskjarastefnum

Lögð er áhersla á að starfskjarastefnur greini hvernig þær styðji við langtímahagsmuni og sjálfbærni félaga, að færð séu fullnægjandi rök fyrir launasetningu stjórnenda og sett séu fram rök og skilyrði fyrir árangurstengdum launagreiðslum.

Gildi beinir því til stjórna og starfskjaranefnda að eftirfarandi upplýsingar séu veittar í starfskjarastefnum, teljist viðeigandi að koma á fót árangurstengdum greiðslum eða réttindum tengdum hlutabréfum:

- a. Hversu háar árangurstengdar launagreiðslur geti orðið sem hlutfall af föstum árslaunum eða sem föst fjárhæð gagnvart hverjum starfsmanni eða hópi starfsmanna;
- b. Hversu há hlutabréfatengd réttindi geti orðið sem hlutfall af föstum árslaunum eða sem föst fjárhæð gagnvart hverjum starfsmanni eða hópi starfsmanna, reiknað á grundvelli viðeigandi aðferða og forsendna við mat á verðmæti réttinda;
- c. Hversu háar árangurstengdar launagreiðslur skv. a-lið og hlutabréfatengd réttindi skv. b-lið geti samanlagt orðið sem hlutfall af föstum árslaunum eða sem föst fjárhæð til hvers og eins starfsmanns eða hóps starfsmanna;
- d. Hvert hlutfall á milli fastra og árangurstengdra launagreiðslna (sbr. a. og b. liður) geti hæst orðið á ársgrundvelli miðað við gefnar forsendur.

Eðlilegt er að mögulegur ábati af hlutabréfatengdum réttindum sé settur fram í samhengi við sviðsmyndir hlutabréfaávvöxtunar yfir ávinnslu- og nýtingartímabili réttindanna svo hluthafar geti á sem gleggstan hátt gert sér grein fyrir mögulegu umfangi umbunar.

Telji Gildi að tiltekin starfskjarastefna sé ekki í samræmi við góða stjórnarhætti mun sjóðurinn koma þeim sjónarmiðum á framfæri.

c. Upplýsingar í skýrslum um framkvæmd starfskjarastefnu

Gildi leggur áherslu á að félög útbúi skýrslur um framkvæmd starfskjarastefnu og að þær séu skriflegar, skýrar og skiljanlegar og innihaldi greinargott yfirlit yfir framkvæmd starfskjarastefnu næstliðins árs, þ.m.t. rökstuðning fyrir fjárhæð heildarlauna stjórnenda með hliðsjón af viðmiðum viðkomandi stefnu. Eðlilegt er að hluthafar séu upplýstir um við hvaða samanburð stjórnir félaga miða varðandi samkeppnishæf laun. Lögð er áhersla á að upplýst sé um heildarlaunagreiðslur til stjórnenda og hvernig þær skiptast í fastar greiðslur, árangurstengdar greiðslur, greiðslur vegna hlutabréfatengdra réttinda og önnur hlunnindi eftir því sem við á. Jafnframt er lögð áhersla á að upplýst sé um umfang hlutabréfatengdra réttinda sem veitt hafa verið stjórnendum og stjórnarmönnum, ásamt helstu skilyrðum slíkra réttinda. Eins skal greint frá umfangi slíkra réttinda sem ekki hafa verið nýtt. Mikilvægt er að slíkar skýrslur séu birtar með góðum fyrirvara fyrir aðalfund félagsins ár hvert. Þá er lögð áhersla á að í slíkum skýrslum sé skýrt frá breytingum á milli ára og öll frávik frá starfskjarastefnu séu útskýrð.

Telji Gildi að skýrsla um framkvæmd starfskjarastefnu sé ekki í samræmi við góða stjórnarhætti mun sjóðurinn koma þeim sjónarmiðum á framfæri.

6. Endurskoðun og birting

Stefna þessi skal endurskoðuð af stjórn Gildis að lágmarki á tveggja ára fresti. Stefna þessi skal birt á vef sjóðsins.

Árlega skal tekin saman skýrsla um framkvæmd hluthafastefnu og hún birt á vef sjóðsins.

Þannig samþykkt á stjórnarfund 11. desember 2025.

